

delingen af beskatningen i Nationalregnskabet på kalenderår vil således siden 1992 være påvirket af virksomhedernes overgang til a conto ordningen, som vil indebære en betalingsforskydning.

Dette forhold betyder, at Nationalregnskabets skattetryk er påvirket af regel- og adfærdsåndringer, som indebærer en tidsmæssig forskydning af skattebetalingen mellem årene. Indførelsen af a conto selskabsskatteordningen har således siden 1992 medført betydelige fremrykninger af skattebetalingerne.

Fradragsberettigede pensionsordninger

Skatten på de samlede lønomkostninger vil afhænge af, hvilken andel, der opspares til pension. De skatter, der vedrører den del af lønnen, der opspares til pension, bliver således først betalt og bogført, den dag pensionen kommer til udbetaling. Ændringer i pensionsopsparingsens andel af den samlede lønudgift – og mere generelt – udviklingen i nettoindbetalingerne til pensionsordninger vil sammen med ændringer af den skattemæssige behandling af indbetalinger til fradragsberettigede pensionsordninger påvirke størrelsen af skattetrykket.

Disse forhold indebærer, at Nationalregnskabets skattetryk vil blive reduceret i perioder, hvor der sker en opbygning af pensionsformuer og dermed udskudte skatter, og stige i perioder, hvor udbetalingerne overstiger indbetalingerne. Endvidere vil ændringer, som ændrer den tidsmæssige placering af skatten på ind- og udbetalinger til pensionsordninger, kunne påvirke skattetrykket. Eksempelvis har indførelsen af arbejdsmarkedsbidraget fra og med 1994 medført en delvis fremrykning af skattebetalingen til indbetalingstidspunktet og dermed en reduktion i omfanget af udskudte skatter.

Brugen af BNP som grundlag for måling af skattebelastning

Betydning af afgifter

Nationalregnskabets skattetryk sætter skatterne i forhold til Bruttonationalproduktet i markedspriser, som indeholder afgifter (netto for subsidier). Skattebetalingen sættes således i forhold til et begreb, som indeholder en del af skattebetalingerne.

Da afgifterne af naturlige grunde ikke udgør en del af udskrivningsgrundlaget for skatterne, vil Nationalregnskabets skattetryk kunne hævdes at undervurdere skattebelastningen.

Endvidere er Nationalregnskabets skattetryk af samme grund følsomt over for ændringer i afgiftsbelastningen, herunder forskydninger mellem vægten af afgifter og andre skatter i den samlede skattebetaling. Disse kan være resultatet enten af lovgivning eller konjunkturer, hvor skift i forbrugskvoter og -sammensætning kan medføre forskydninger i afgifternes andel af den samlede skattebetaling.

En given ændring i beskatningen vil således påvirke Nationalregnskabets skattetryk forskelligt, alt afhængig af, om ændringen skyldes afgifter eller ændringer i andre skatter. En provenuneutral skatteomlægning, der ændrer betydningen af afgifterne, vil således medføre en teknisk ændring af skattetrykket, *jf. også boks 1*.

Boks 1: Betydningen af overførsler og afgifter for skattetrykket

I nedenstående eksempel vises en stiliseret opgørelse over skattegrundlaget og skattebetalingernes sammensætning på afgifter og direkte skatter. Skattebetalingen er i alle eksemplerne den samme. Eksemplerne viser således betydningen af tekniske forhold knyttet til afgifternes og beskatningen af overførslers betydning for det målte skattetryk.

I det første eksempel vises virkningerne af en provenuneutral omlægning af den samlede beskatning fra direkte skatter til afgifter. Det fremgår, at skattetrykket herved bliver sat ned, idet de stigende afgifter medfører, at BNP bliver sat op.

I det andet eksempel vises virkningerne af en konjunkturedgang, som mindsker produktionen og BNP, men øger de udbetalte skattepligtige overførsler. Eksemplet bygger på en beregningsteknik antagelse om, at de skattepligtige indkomster og beskatningen i beskæftigelse svarer til indkomsten og beskatningen som overførselsmodtager. Denne antagelse er ikke realistisk, men er gjort af for-